

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

60. ÅRGANG

11. AUG.

NR. 28-29

Marias opptagelse i himmelen.

Av dominikanerpater A. J. Lutz.

«Fra nu av skal alle slekter prise meg salig.» (Luk. 1, 48.) Dette Jomfru Marias profetiske ord er gått i oppfyllelse. Aldri forstummer Kirkens lovsanger til ære for den opphøyede kvinne som Gud har valgt til mor for sin Sønn. Aldri vil kristenheten opphøre med beundring og tillit å gjenta engelen Gabriels hilsen: «Hill deg, full av nåde». For «Maria er det edleste klenodium i hele kristenheten, etter Kristus». (Luther, preken for jul 1532.)

Med særlig glede feirer den katolske verden Marias opptagelse i himmelen, 15. august; en høytidsdag som gir uttrykk for vår tro på at Jomfru Maria straks etter sin død ble vakt til live igjen og med sjel og legeme gikk inn i den himmelske herlighet. Denne tro er nok til den dag i dag ikke blitt stadfestet ved en dogmatisk kunngjøring fra den apostoliske læremyndighet. Imidlertid er det utsikt til at den vil bli det, at altså Marias legemlige opptagelse i himmelen vil bli erklært for en bestanddel av den kristne åpenbaring.

«Men hvor står det i Bibelen?» spør våre protestantiske brødre. Slik måtte også vi spørre dersom Bibelen rummet hele åpenbaringen, dersom Bibelen ga oss en fullstendig framstilling av all den sannhet Gud har lært menneskeslekten og en fullstendig skildring av Guds underfulle inngripen i menneskeslektens historie ved Inkarnasjonens mysterium. Det gjør Bibelen ikke. Guds åpenbaring er ikke en bok og kan ikke innfanges i bøker, om vi enn tenker oss dem aldri så tallrike. (Joh. 21, 25.) Guds åpenbaring er Jesus Kristus, Guds Sønn, som kom til jorden i menneskelig skikkelse, bodde synlig iblant oss, og etter sin himmelfart fortsetter usynlig å leve i Kirken som kilde til sannhet og frelsende nåde. Å være en kristen er å gå inn i et livssamfunn med Guds Sønn. «Jeg er vintreet, I er grenene. Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer megen frukt.» Kristus bærer Kirken i seg; Kirken bærer Kristus i seg. Og likesom det står skrevet om Jesu mor at «hun bevarte alt dette og overveiet det i sitt hjerte», således gjør også Kirken. Uten opphør tenker den over det

underfulle som skjedde da Gud ble menneske i Jomfru Marias skjød. Først i evigheten, når vi ser Gud i Guds egen klarhet vil vi erkjenne Kristi mysterium tilbunns. Men allerede under vårt jordiske liv er trangten til å fordype seg i åpenbaringen en vesentlig livsfunksjon i Kristi Legeme som er Kirken, en av de mange «tjenester» som den Hellige Ånd er kilden til (I. Kor. 12). Det kirkelige hierarki og teologene har jo som livsoppgave å forkynne Evangeliet og å forsvare den kristne tro mot feiltolkninger. Men hos alle som ved en levende tro bærer Kristus i sitt hjerte finner vi den samme trang til i from betraktning å dvele ved barnet i krybben, ved offerlammet på korset og ved den oppstandne Frelser, og til kjærlig å ta imot hva Frelseren sier og gir til den trofaste sjel. For likesom et menneske gjennom forskende tenkning og gjennom livets erfaring får en alltid mer omfattende bevissthet om sitt eget sjeleliv og sin egen personlighet, således blir Kirken mer og mer delaktig i den bevissthet Kristus har om seg selv og sin frelsesgjerning.

Den teologiske meditasjon og den indre utfoldelse av tros livet som foregår i Kirken under den Hellige Ånds veiledning er drivkraften til at nye dogmer utformer seg. Nye dogmer, det vil ikke si at nye åpenbaringer føyes til Evangeliet, at nye sannheter skulle øke summen av den åpenbarte sannhet. De nye dogmers betydning og verdi ligger deri at Jesu person, Jesu liv og lære, Jesu frelsesgjerning kommer til å stå klarere for den kristne bevissthet. Gjennom kirkefedres og teologers forskning, gjennom hele Kirkens betraktende bønn og så tilslutt gjennom den apostoliske autoritets dogmatiske avgjørelser i Nikæa, Efesus, Kalcedon kom læren om den hellige Treenighet og om Frelseren til å tre fram for oss i en alltid klarere og mer omfattende formulering. Den samme åndelige prosess gjentok seg med hensyn til læren om nåden, om sakramentene og andre åpenbarte realiteter.

Noe liknende foregår i Kirken med hensyn til Jesu mor. Vi kan ikke fordype oss i troen på Kristi frel-

sesverk uten at også hans hellige mor klarere og klarere står for oss som en underfull åpenbaring av Guds allmakt og nåde. «Hill deg, full av nåde, Herren er med deg, velsignet er du blant kvinnene», disse ord var de første formler som de troende brukte for å uttrykke sin beundring for Herrens mor; og de vil også i all evighet gjenlyde i Kirken som den skjønneste hyllest til henne. Men hvilke realiteter ligger til grunn for disse lovprisninger? Den kristne tenkning hviler ikke før den har fått tak i dem og brakt dem til alle troendes bevissthet. Etter Jesu fødsel er Maria forblitt den samme ukrenkede jomfru som før, det var det første Kirken hevdet til hennes ære. For dem som er fortrolig med det hebraiske og arameiske språk faller det ikke vanskelig å forstå hva Evangeliet mener med «Herrens brødre», de er ikke søsken til Jesus; han er ikke «den eldste i en stor barneflokk», det er andre slektninger det er tale om. Så kom den høytidelige erklæring mot Nestorius, at Maria ikke bare bør kalles Jesu mor, men Guds mor, all den stund Jesus er Gud, av samme vesen som Faderen. Men står Maria Gud så nær, kan hun da ha del i den arveskyld som så tungt hviler på alle mennesker? Ja, svarte en del teologer, endog Thomas fra Akvino. Som datter av Adams ætt måtte hun det, om det så bare var et øyeblikk; ellers ville hun, den velsignede blant alle kvinner, være utelukket fra den guddommelige velsignelse som kom over jorden ved Kristi frelsesverk. Nei, sa andre, med Duns Scot, for det var Guds Sønn uverdigg å bli født av en mor som har stått under syndens forbannelse, under Satans herredømme, om det så bare var et øyeblikk. Men så kom det avgjørende jrd fra den apostoliske læremyndighet: Maria er blitt bevart ren fra arvesynden med henblikk på den kommende Forløser. Hun har nok del i den frelse som alle Adams barn trenger. Men Kristi frelsende nåde, istedenfor å ta synden fra henne, bevirket tvert om at synden aldri nådde henne.

Sammen med spørsmålet om Marias absolutte syndefrihet reiste dette andre spørsmål seg: Hvor ble det av hennes legeme? Visstnok døde hun for i alt å følge Jesus. Men kan det kristne hjerte forsone seg med, den tanke at hennes legeme ble til støv i graven? Nei og atter nei, sa det troende folk. En historisk pålitelig beretning om Marias død, oppstandelse og himmelfart finnes ikke. Poetiske legender forsøkte å råde bot på denne mangel. Men når den kristne bevissthet vegrer seg ved å gå med på den tanke at Jomfru Marias legeme skulle hatt den samme skjebne som andre menneskers jordiske levninger så er grunnen ikke poesi og legender, men den guddommelige realitet som er kunngjort i Evangeliets budskap: Guds Sønn er ved den Hellige Ånd blitt undfanget og født av Jomfru Maria. I hennes skjød er Ordet blitt kjød. Hennes legeme er på en måte det kjød Guds Sønn påtok seg; det er til en viss grad identisk med Guds Sønns legeme. Jesu fysiske tilværelse var avhengig av det, og derav følger både at en naturlov i all evighet knytter Maria med sterkere bånd til Jesus enn alle andre mennesker, og at «hennes legeme bli helliget». (Luther, preken for Maria bebudelse 1532.)

Den fromme kvinne som henrykt over Jesu tale utropte: «Salig er det liv som bar deg og de bryster du fikk» mente nok ikke å uttale noe om Marias udødelighet. Allikevel ble hennes ord et uttrykk for

kristenhetens overbevisning om at Marias legeme ikke kunne bli dødens makt underlagt. Død og legemlig oppløsning i graven er en følge av arvesynden og en av de timelange straffer den medførte. Står det nå dogmatisk fast at Maria ble fritatt fra arvesynden fordi hun var utvalgt til å bli Guds mor, hvorfor skulle ikke også hennes legeme straks etter døden bli delaktig i Jesu legemes herlighet? Slik tenker kristne tenkere; slik synger kristne diktere; slik tror det kristne folk i den orientalske som i den vesterlandske kirke.

Den apostoliske autoritet oppmuntrer denne overbevisning, når den lar feire en fest som høytidelig kunngjøring for den. Derfor er det vårt håp at den dag snart vil komme da Kirkens ufeilbare læremyndighet gjør ende på all uvisshet. Når dette engang skjer, når Kirken høytidelig erklærer at «Den Hellige Ånd og vi har vedtatt» å forkynne Marias opptagelse i Himmelen som en dogmatisk sannhet, da vil vi ikke bare som utenforstående kaller det, i lydighet bøye oss for Roms avgjørelse, — som om dogmene betydde en innskrenkning av den frie kristne tanke, — men vi vil takke Kirkens Herre, Jesus Kristus, fordi han lar en guddommelig og livgivende sannhet stige fram fra Åpenbaringsens hemmelighetsfulle dyp til de troendes klare bevissthet. For et nytt dogme er ikke noe som utenfra føyes til tros læren, nei, det fører oss bare dypere inn i den fylde av guddommelig sannhet og liv som blir vår eiendom når vi innlemmes i Kristus, når vi blir Guds barn i forening med Guds evige Sønn.

Derfor er det en bedrøvelig misforståelse når protestantiske teologer påstår at Romerkirken mer og mer fjerner seg fra det Nye Testamente ved å planlegge et dogme om Marias opptagelse i himmelen. Man kunne likeså godt påstå at naturvitenskapen mer og mer fjerner seg fra naturen jo flere naturkrefter og naturlover den oppdager. Det Nye Testamente er Kristus i Kirken og den Hellige Ånd Han sender for å «føre oss inn i all sannhet». Det Nye Testamente er altså ikke bare de apostoliske skrifter som man pleier å betegne med dette navn. Den nye pakt har vært til, Kirken har levet sitt liv i Kristus under den Hellige Ånds inspirasjon ved tro, håp, kjærlighet, bønn og Evangeliets forkynnelse, lenge før en linje av Evangeliet var skrevet, og ville også leve videre hvis alle skrifter gikk tapt, fordi Kristus lever i den som sannhet, kjærlighet, offerlam, autoritet, inntil tidenes ende.

A. J. Lutz.

SKANDINAVISK FILOLOG TIL UNIVERSITET I AMERIKA

Filolog, fortrinnsvis katolikk, som kan forclese om skandinavisk historie og politikk, kulturelle og geografiske forhold i de skandinaviske land, får stilling ved Georgetown University, Washington D. C. Lønn etter kvalifikasjoner.

Svar på engelsk med alle opplysninger bes sendt til: Office of the dean, Georgetown University, Washington 7. D. C. USA.

Mariafromhet og apostolat.

Vi taler ofte om hvorfor det går så langsomt fram med den katolske kirke i Norden. Det kan vel være flere grunner til det. Men tro om ikke den vesentligste er den at vi tar alt for lite hensyn til Vår Frue, Kristi hellige mor. Hør hva en forsiktig og nøktern englander, Frederick William Faber, som i alle sine teologiske verker nesten overdrevent reservert, sier om Mariadyrkelsen i sitt hovedverk *Growth in Holiness*.

«Andakten til Herrens mor er ikke et sirat på det katolske system, en overflødighetsgjenstand, en nips. Den er heller ikke bare et hjelpemiddel blant mange andre, som vi kan bruke eller ikke bruke. Den er en vesentlig del av kristendommen. En religion er strengt tatt ikke kristen uten denne andakt. Det ville være en annen religion enn den Gud har åpenbart. Vår Frue er et særlig nådemiddel, uttrykkelig innstiftet av Gud. Hvor viktig dette nådemiddel er, ser vi best av den ondes stormløp og av det instinktmessige hat som heresiet nærer mot det ... Å forsømme denne andakt, er å forakte Gud og såre Jesus — for hun er hans mor. Gud selv har satt henne i kirken som en særlig makt. Følgelig virker hun og er en kilde til undere og en del av vår religion som vi ikke kan skubbe til side.»

For en katolikk er det ikke vanskelig å se den direkte tilknytning tilbake til Bernhard av Clairvaux's mariaprekener og fram til kardinal Mercier og hans

yndlingsandakt til «Vår Frue», all nådes midlerinne — Maria mediatrix omnium gratiarum.

Og dette er bare et utplukk av et hav av tilsvarende vitnesbyrd. En kan bare tenke på — noe som synes å ha gått i glemmeboken — at den Hellige Far for noen år siden innvidde hele verden til Maria rene hjerte.

Og allikevel er det et særsyn i Norden å se katolikker som tar aktiv del — etter Vår Frues ønske! — i messen på første lørdag i måneden. Det er et utbredt syn blant aktive katolikker at Maria-dyrkelsen ikke passer for oss her i Norden. Man sier at vi vel er katolikker alle sammen, men at hvert land har sitt særpreg, og det må ikke mistes, for det betyr rikdom i Kirken. Dette er delvis riktig, men dersom vi skulle velge mellom vårt nasjonale særpreg og mariadyrkelsen — et valg som avgjort ikke er nødvendig — er der ikke tvil om at vi for vår frelses skyld måtte velge Maria.

Det er mange måter den personlige fromhet kan fremleskes på. En av dem som hele verden over gjennom mange århundrer har bevist sin kraft, er skapularbroderskapet som er utgått av Vår Frue av Karmels orden, et broderskap som er stadfestet av den Hellige Stol.

Og det er den personlige fromhet vårt apostolat bygger på.

EG.

En troende vitenskapsmann om tvilerne.

Den som bare stoler på egne krefter, ødelegger seg selv.

Hvordan skal den katolske kirke og den enkelte katolikk møte materialismens framstøt som allerede har ført til at en stor del av Europa er avkristnet, og som truer med å gjøre mennesket til et redskap for sin egen ødeleggelse?

Dette spørsmål ble behandlet og besvart av direktøren for Historisk Museum i Oxford, dr. Sherwood Taylor i et foredrag han nylig holdt i Newman Society i Newcastle. Dr. Sherwood Taylor uttalte bl. a.:

Den påtrengende nødvendigheten av å ta kampen opp mot de materialistiske og anti-kristne ideer er i dag meget større enn i forrige århundre. Truselen den gang var vantroens vekst. I dag opplever vi at denne trusel fullbyrdes.

En stor del av Europa og Asia regjeres i våre dager av partier som står i aktiv opposisjon til alle religioner og som planmessig går inn for å undertrykke dem. Det er et spørsmål om selv halvparten av befolkningen i den gjenværende del av Europa tror på Gud, og vi vet at enda færre tror på den sanne læren om Ham som vi vokter og er talsmenn for.

Situasjonen er meget alvorlig. Om ikke Gud var med oss, ville den være fortvilet.

Årsaken til den tilstand verden befinner seg i i dag tror jeg i første rekke skyldes materialismens vekst som er resultatet av en falsk utlegning om vitenskapen.

MATERIALISMEN

Det er lykkes materialistene å få nesten halve verden til å tro at alt det som ikke kan prøves av naturvitenskapen er fantastier, uverdige alvorlig oppmerksomhet. Således er begrepet menneskets sjel blitt avløst av begrepet den menneskelige hjerne, Gudsbegrepet av naturlovene og moralen av det hensiktsmessige.

Verden resonnerer i dag på en helt ny måte, på en måte som den før i tiden ville ha skammet seg over. Den vurderer alt etter dets materielle betydning i stedet for etter dets åndelige. Det er penger, maskiner, handel, kanoner, kraftanlegg og slike ting som synes betydningsfulle. Det er kunnskap om stoffet mennesket trakter etter; åndelig viten regnes knapt nok som kunnskap i det hele tatt.

Aviser, bøker, filmmanuskripter, annonser, polit-

iske betraktninger — alt skrives under innflytelse av et nytt språk, mens Kirkens språk og tanke har begynt å virke foreldet på moderne mennesker.

Dette betyr en stor påkjenning for det katolske legfolks, ja for alle kristnes tro. Katolikken føler seg alltid litt ualminnelig.

FOLKEMENINGEN

Det katolske menneske har vanskelig for å finne et politisk program som det helt kan akseptere. På den andre siden møtes dets egne synspunkter med et nedlatende smil og et skuldertrekk av dem som betrakter enhver tale om den åndelige verden som eventyr, hvis opprinnelse nok kan være av interesse for psykologer og antropologer, men hvis egentlige sannhetsverdi ikke fortjener alvorlig overveielse. På denne måten utsettes katolikkenes tro for en permanent prøvelse.

Denne påkjenning blir større ved at folkemeningen i dag ikke er i samklang med den katolske moraloppfatning. Det finnes ikke lenger noen alvorlig opinion mot mange former for umoral. Katolikkenes tro støttes ikke av skikk og bruk; den må bære hele tyngden av hans så altfor menneskelige ønsker.

Den aktverdige ikke-troende som så gjerne ønsker å vende tilbake til Victoria-tidens fysiske sikkerhet, har ikke noe å stille opp mot den moderne umoral som han frykter og av den grunn ikke liker.

I mer enn et halvt århundre har han sagt at grunnlaget for moralen er samvirke i et sosialt system, eller kanskje menneskehjertets naturlige trang til godhet. I dag ser han i Russland og i land som ligger nærmere hjemlandet, hva sosiale systemer brukes til, og hva menneskehjertet — uten Guds hjelp — kan drive menneskene til.

Hva tror slike mennesker på?

De har vennet seg til å tro på vitenskapen. De vil så gjerne ha den til å sanksjonere noen moralregler, men det skjer ikke; for vitenskapen har ingen ting gjøre med menneskeåndens valg. Derfor løper de omkring i dag og leter etter en, eller annen religion som kunne få nasjonene til å oppføre seg noenlunde anstendig men som samtidig ikke ville være til for stort bry i privatlivet. Hittil har de lett forgiveves.

Mange ser i dag på den katolske kirke som en uovervinnelig kraft som ikke innlater seg i noe kompromiss med det som er ondt; mange har også erkjent at selv om bare en ikke for liten minoritet var alvorlige katolikker, ville de verste av verdens problemer bli løst.

Faktisk ser den ikke-troende i dag med lengsel i blikket på den katolske kirke. Han ville sette pris på et kompromiss som kunne hjelpe ham til en moralsk verden uten å godta Kirkens brysomme lover, særlig med hensyn til seksualmoralen og uten å behøve å tro på de for ham så fremmede og utrolige teologiske læresetningene.

Om katolske legfolk ville bygge videre på og utnytte det inntrykk de kan gjøre ved sin oppførsel og grunnsetninger ved å la naboen få forståelsen av at hans livsførsel er et resultat av deres tro, ville de stille seg en meget vanskelig oppgave.

ET NYTT APOSTOLAT

Det første skritt må være å undergrave og ødelegge materialistenes posisjon, å fastslå at åndelig aktivitet ikke er en følge av visse materielle og fysiske for-

andringer, og beroende av dem, slik at den forsvinner når de ikke lenger finner sted.

Dette er et nytt slags apostolat.

Gjennomsnittsmennesket har tillit til vitenskapen. Vitenskapen belærer oss om konkrete ting, og det den forteller oss kommer til å skje, ja skjer faktisk.

Det typiske gjennomsnittsmenneske av i dag vil betrakte en åndelig verdens eksistens som noe unødvendig, med mindre den gir oss forklaringen på noe som vitenskapen ikke er i stand til å forklare.

Jeg snakker ikke nå bare om vitenskapsmenn, da jo de fleste unge mennesker i vår tid, enten de er vitenskapsmenn eller ikke, har godtatt den vitenskapelige målestokk for sin vurdering.

Personlig tror jeg at vi best kan overbevise materialistene og positivistene om svakheten i deres synspunkter ved å framholde for dem at det finnes meget i vår erfaring som de ikke kan forklare og gi seg i kast med bare ved hjelp av materialistiske eller positivistiske metoder.

Om deres materialistiske livssyn ikke også har plass for disse ting, er det ufullstendig; et fornuftig menneske må da utfylle det med overveielser som ligger nær opp til og kanskje er beslektet med en åndelig verden.

Det første av disse ting er det mirakuløse og overnaturlige.

Den andre tilnærmelsen skjer gjennom vitenskapen selv.

Den tredje ved å betrakte erfaringens og opplevelsens natur og beskaffenhet og vitenskapens.

Vi må gjøre det klart for materialisten at den verden han kjenner i vesentlig grad skiller seg fra den som vitenskapen beskriver.

Vitenskapen kan ikke og vil aldri være i stand til å gjengi hva vi opplever i kjærlighet og redsel eller når vi betrakter det som er skjønt, for vitenskapen har ikke uttrykkene. Kjærlighet, redsel og skjønnhet lar seg ikke uttrykke i formler.

Materialisten kan ikke benekte virkeligheten av disse erfaringer og opplevelser; han kan heller ikke bevise at de skyldes materielle forandringer.

Det første punkt på programmet til dette moderne apostolat er ganske enkelt å få folk til å forstå at åndelig aktivitet ikke kan uttrykkes med fysiske formler, selv om de følges av begivenheter i den fysiske verden. Er dette en gang erkjent, ligger veien åpen foran en.

DEN ÅPNE VEI

Om åndelig virksomhet faktisk kan nå ut over materiens grenser, synes Guds eksistens å være en mulighet, likeledes mirakuløse hendinger.

Veien er klar og vi har godt håp om at de iøynefallende fordelene ved et kristent liv vil forvandle materialisten til et menneske som søker Gud og på denne måten skape de forhold som gjør det mulig for ham å ta i mot den overnaturlige tro som en gave.

Jeg vil gjerne ha sagt til den katolske legmann at materialismen i den ene eller annen form er hans verste fiende, og at vanskelighetene i verden i dag er materialismens naturlige følgesvender.

Inge nting kunne være verre for Kirken i dag enn en behagelig vellykket verden med en vitenskap som hver dag forklarte noe nytt, som hevet vår levestandard og som sørget for stadig nye fornøvelser som vi kunne fordrive tiden med.

I dag har vi fått det alvorligste varsel om at mennesket ødelegger seg selv om det bare stoler på sin egen kraft.

I dette ligger det en veldig drivfjær for den menneskelige rase til å søke midler som kan avverge en slik ulykke.

HARDT ARBEID

For det første må den katolske legmann ruste seg til oppgaven ved bønn.

For det annet må han arbeide, og arbeide hardt.

Han må først og fremst forstå forutsetningene til den moderne materialist og positivist, forstå deres livssyn, hvordan de nådde fram til det, og hva det bygger på.

Dernest må han forstå hvilket bevismateriale for

Det katolske legfolk kan ved eksemplets makt vise at det finnes en måte å leve livet på som kan avverge denne ulykke.

For det annet har det plikt til å føre folk inn i den åndstilstand som gjør det mulig for dem å leve et slikt liv.

en åndelig verden som gjør det sterkeste inntrykk på et moderne sinn og vite hvorledes han bør bruke dette bevismateriale.

Endelig må han forklare for sine medmennesker det vesentlige i den katolske tro og være i stand til, så langt det er mulig, å gjøre det på et moderne språk, og minst mulig på det språk som ble brukt i det 13. århundre.

Katolisisme a la Halesby.

En katolsk dame ville gjerne glede sin protestantiske mor med en passende liten gave til fødselsdagen. I aller beste hensikt, i håp om å være en forståelsesfull, tolerant datter, gikk hun hen og kjøpte Prof. dr. O. Halesbys pene lille oppbyggelsesbok «Daglig Fornyelse. Andaktsbok for hjemmet», 4. opplag utkommet i fjor, til sammen 30 000, på Lutherstiftelsens Forlag.

Moren satte pris på gaven, og datteren var lykkelig ved det.

Men en dag kommer den protestantiske mor til sin katolske datter, oppskaket og bekymret — og med rette. Hun tar andaktsboken fram og slår opp på side 219 med forfatterens meditasjon for 31. juli over skriftstedet «Og alt hva I gjør i ord eller gjerning, gjør det alt i den Herre Jesu navn, idet I takker Gud Fader ved ham». Kol. 3, 17. Det følger en kort innledning til meditasjon der professoren ganske saklig og riktig fortolker Skriftens ord. Det sier oss at vårt daglige arbeid er en tjeneste for Gud, ja et middel til frelse for våre medmennesker. Og det endog for dem som er vanskelig å vinne. Såvidt er hr. Halesby ortodoks katolikk.

Så kommer de, ordene ment til oppbyggelse, men som ble til forargelse og sverdstikk i en god kristen mors hjerte: «I den katolske kirke er dette bibelske syn blitt borte. Det daglige arbeid er ikke hellig. Skal en katolikk gjøre noget for Gud, så må han gjøre noget *ekstra*, noget utenfor det daglige arbeid.

Å gifte sig og skape et kristent hjem, er ikke hellig, men derimot å leve ugift og gå i kloster. Å være *mor* er ikke hellig, men å være *nonne*. Å gjøre sin daglige gjerning er ikke hellig, men derimot å gjøre valfarter og gi gaver til klostre og kirker.

Også her hentet *Luther* det bibelske syn fram igjen: Det er *sinnelaget* Gud ser etter. Derfor er det ingen handlinger som i seg selv er vannhellige. Nei, alle handlinger er velbehagelige for Gud, når de gjøres med det rette sinn: I Jesu navn og til Guds ære, i kjærlighet til Gud og i omsorg for menneskene.»

Det bibelske syn, som skal være blitt borte for den katolske kirke, men gjenfunnet av Luther, er som en ser akkorden hr. Halesby spiller på. Men hvordan kan da det ha seg? Bibelen representerer

da aldeles ikke noe *syn*! Den representerer først og fremst Guds *lov* og det Nye Testaments evangelium forkynt av hans sønn Jesus Kristus for menneskene, først av ham selv i en engere krets, siden gjennom apostlene og deres etterfølgere gjennom tidene, presstene: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor ut og lær alle folk idet dere døper dem i Faderens og Sønnens og Den Helligånds navn og lær dem holde alt det jeg har befalt dere, og se, jeg er med dere alle dager helt til verdens ende» (Matt. 28, 19—20).

Derimot eksisterer der et *halesbysk* syn på Bibelen, et *luthersk* og et *katolsk*. Og her blander professoren etter forgodtbefinnende.

Tenk bare på dette med arbeidets hellighet! Etter opprinnelig luthersk syn har mennesket ingen fri vilje, men en til bunns fordervet natur, ikke i stand til å gjøre en moralsk god gjerning, tvert om: alle våre gjerninger er synder fordi de kommer av en natur som er helt i syndens makt. Den katolske lære, bygget opp på Bibelen og den apostoliske tradisjon, hevder menneskets storhet og evne til utfoldelse, basert på dets egen frie vilje og båret av Kristi forløsning og understøttende nåde. I lys av dette hevder den katolske askese — som betyr stigning — at menneskets dagsverk kan bli en eneste hymne til Guds ære, en daglang gudstjeneste, en kontinuerlig bønn eller et offer til sone for seg eller medmenneskene — alt gjort med det rette sinnelag (som bunner i den frie vilje), alt gjort i Jesu Kristi navn (fordi uten ham kan vi ingenting gjøre). For han har gjenkjøpt vår *viljes muligheter hos Gud*, han har garantert å være med oss alle dager og *hjelp* til.

Prof. Halesbys vurdering av den katolske lære om tro og gjerning blir på denne bakgrunn meget problematisk. Kanskje kan floken løses likevel: Han går jo så langt som å si at ingen handlinger er i seg selv vanhelige, bare de gjøres med det rette sinn. M.a.o., han kan godt snu opp ned på katolsk lære bare han gjør det med det rette sinnelag! Han har her nådd en sublimitetens tinde som selv ikke en jesuitt har våget å bestige. «Finis justificat media,» er et uttrykk som er tillagt jesuittene. D.e.: «Hensikten helliger midlene.» Men urettelig er utelatt

den vesentlige klausul: «præcisa vi et iniuria,» d.e. «når ingen lider overløst eller krenkes ved det». Hallesby har ingen slik klausul, men føyer bare lett-vint til: «I Jesu navn og til Guds ære...»

Når det gjelder ekteskapet og klosterlivet tåkelegger hr. Hallesby også med sitt såkalte «bibelske syn». Den katolske kirke har derimot ikke innrettet seg med noen som helst *syn* på ekteskapet, men forfekter bibelens ord om det. Ekteskapets hellighet er ikke emne for diskusjon i Kristi kirke. Kristus selv har opphøyet det til et *sakrament*, og han sier klare ord om at det er uoppløselig. Den sakramentale karakter er høyeste form for hellighet Kristus har utstyrt sine nådemidler med. Således rangerer det kristne ekteskap så høyt i den katolske Kirke, at dens teologer sammenligner det med foreningen mellom de to naturer i Kristus, — med Kristi, den guddommelige brudgoms pakt med Kirken, hans brud, osv. Jeg tviler imidlertid ikke på at hr. Hallesbys ortodokse «syn» på ekteskapets hellighet også kan innpasses i den evangeliske *lov* om ekteskapet, men jeg tar mine forbehold når jeg betegner ham som bevisst katolisierende på dette område.

Hr. Hallesby har åpenbart ikke meget til overs for nonnene og de ugifte! De virker direkte ubibelske for professoren. Men de bibelske eller de «evangeliske råd» som det heter etter katolsk-teologisk terminologi og som er gitt for dem som er kalt til en fullkommenhet på et annet plan enn det alminnelige, de rommes ikke i hr. Hallesbys syn. Hva Bibelen sier om klosterlivets innebyrd — frivillig fattigdom, frivillig lydighet, frivillig kyskhed — kan en finne bl. a. hos Paulus som opplever sin stand som en særlig nåde (I. Kor. 7, 25. Sml. Matt. 19, 20—21; 19, 11—12). Hva Luther derimot sier om klosterliv og cølibat, står nå engang *utenfor* Bibelens permer.

Hr. Hallesby røper derimot en rørende medfølelse med de arme katolske mødre, som etter hans oppfatning skal være berøvet morskallets hellige karakter. Har han — professoren — noen gang hørt eller lest om hva som er ekteskapets *hellige mål* etter katolsk lære? For å gjøre saken ytterst lettfattelig for professoren, skal kun henvises til «Kortfattet katolsk katekismus», (St. Olavs Forlag, Oslo, 1934) der det heter i nr. 453: «Ekteskapet er det sakrament som *helliggjør* den kristne ektepakt og gir særskilte nådegaver til dem som mottar det verdig.» Om denne verdighet sier nr. 463 i katekismen idet den siterer Tob. 8, 5: «Vi er de helliges barn og tør ikke komme sammen som hedningene som ikke kjenner Gud.» Og når en katolsk hustru er blitt mor, har hun rett til å bli motatt ved sin første kirkegang eller fødselen med en særlig signing. Med et tent lys i hånden kommer hun som «den som har uskyldige hender og et rent hjerte, som ikke har vendt sin hug til løgn og ikke har svoret falsk mot sin næste... Hun skal motta velsignelse av Herren og miskunn hos Gud, sin frelse. For dette er den ætt som søker Herren», sier ritualet (Katolsk Bønnebok, Oslo, 1944, s. 344—47). Hun er blitt verdifullere i Herrens øyne siden hun fødte, og derfor ber Kirken for henne at Herren må verne og verge henne. «Allmektige evige Gud,» ber presten, «Da den salige jomfru Maria fødte, vendte du de troende mødres smerter til glede. Se i nåde til denne din tjener. Full av glede er hun kommet til ditt hellige hus for å takke deg. Gi henne sammen

Komposisten som ble prest.

Leif Kayser prestevigslet i København.

Den unge danske komponist, Leif Kayser, som oppskaket den danske musikkverden i 1942 da han fulgte sitt kall og reiste til Rom for å ta fatt på prestestudiet, ble 31. juli ordinert av Danmarks katolske biskop Th. Suhr i St. Ansgars kirke i København.

Vi gjengir her en artikkel som *Berlingske Tidende* brakte like forut for prestevigselen.

I redaksjonen satt i september 1942 en ung mann, bare 23 år. Han visste ikke om han skulle le eller gråte, han hadde lest i avisene at han hadde besluttet å forsake verden og gå i kloster. «Hvorfra kommer all denne forlørne romantikken,» sa han i komisk fortvilelse og rev seg i håret. Folk sier jeg er konvertit. Jeg, som har vært katolikk fra jeg var 9 år gammel!

Den unge mann var Leif Kayser. For så vidt var det rik-

med sitt barn å nå til den evige sannhets gleder... Ved Jesus Kristus, Vår Herre. Amen.»

Som en ser er hr. Hallesbys uro over katolske mødres forhold til helligheten helt ugrunnet. I neste opplag av «Daglig Fornyelse» burde han se seg om etter noen litt positivere uttrykksformer når han på 31. juli bl. a. skal oppbygge lutherske mødre som er kommet i skade for å ha katolske døtre. De kan jo ikke for at «høvdingen» farer med tøv og langpiner dem gjennom 4 svære opplag! Han har preket og dosert i 40 år i Norge nå. Han kalles en rettlinjet mann. Men det smarter å si at han til sine tider ikke har motstått fristelsen til å dreie tingene etter sitt eget hode. Da går som kjent den rette linje tapt.

De troens gjenstander prof. dr. Hallesby har formet for læg og lærd gjennom alle disse år, bærer riftene etter hans patenterte dreiestål. Meget spon har hopet seg opp på «ortodoksiens» gulv imens. Det blinker av ren katolisisme i hopen, mens det som er verdiget veien til sjelens marked er blitt akseptert uten kontroll.

Forfatteren av *Daglig Fornyelse* slutter sin oppbyggelse for 31. juli med Luthers ord om at det er like velbehagelig for Gud å sope gulvet som å preke evangeliet, forutsatt at man gjør begge deler med det rette sinn. At spørsmålet om vi skal sope eller preke bare er et spørsmål om nådegave. Det måtte vel kunne aksepteres som et fromt ønske til 70-åringen at han etter å ha nytt forkynnelseens nådegave i 40 år, nå, når han vandrer i støvets alder, også må vederfares den annen nådegave: At han må få sopet litt etter seg på det gulv han har flislågt med dyster «ortodoksi» i hvis mønstre en gjenkjenner hans eget sinn.

I. H. K.

tig nok at han hadde bestemt seg for å gå i kloster, men klosteret var en presteskole i Rom. Leif Kayser ville bli katolsk prest. Denne tanke hadde dukket opp i ham av og til, men hver gang hadde han slått den fra seg med: «Nei, det duger du ikke til!» Inntil han en dag hørte en venn si: «En blir katolsk prest fordi en ikke kan la det være.» Da vovet han det. Men allerede den gang sa han: «Sett at jeg ikke passer til det! Det kan jo så være. Man skal gjennom en skjærsild av åndelige prøvelser og Kirken har ikke bruk for svake karakterer.»

Prøvene er gjennomgått og karakteren må ha vist seg sterk nok, for den 31. juli blir Leif Kayser presteviet av biskop Th. Suhr i St. Ansgars kirke i København, hvor han i sin tid hadde vært ansatt som organist.

SILTE FRA HAN VAR 4 ÅR

Selv om det er gått nesten 7 år siden Leif Kayser tok sin beslutning vil han ikke være glemmt. Han kom, spilte og seiret da han var bare 19 år. Det var i 1939 i Gøteborg da Tor Mann, som førte ham fram ved en nordisk musikkmesse, dirigerte hans symfoni, opus 2, som året etter ble spilt, under samme dirigents ledelse, på en torsdagskonsert i «Stærekassen». Begge ganger høstet den unge komponist et regn av laurbær og da hans neste symfoni oppførtes i 1940, også denne gang i Gøteborg, holdt den svenske presse seg ikke tilbake. «Sensasjon i musikkens verden,» «en ferdig mester», Carl Nielsen steg til sin Olymp, men sendte Kayser herved. Leif Kayser ansås som dansk musikkens store håp.

Hvem var han? Hans far var riksdagsstenograf, hans mor av westfalsk slekt hvor det i en tidligere generasjon hadde vært en musikkprofessor i Hildesheim.

Leif gikk på skole hos jesuittene i Stenosgade. Han har selv fortalt at han begynte å komponere helt fra han overhodet begynte å forstå. Han spilte fra han var 4 år og spilte riktig fra han var 11. På skolen fikk han først lov å spille harmonium, siden på kirkens orgel.

Fra skolen kom han på musikkonservatoriet og ble utdannet med klaver som hovedfag. I 1937 fikk han ansettelse som organist i St. Ansgars kirke og tok året etter organisteksamen.

RIS OG ROS

Men Leif Kayser komponerte stadig. Han var elev av Poul Schierbeck. Offentligheten begynte å interessere seg sterkt for ham. Han selv tok i mot ris og ros med stor sinnsro. Han sa når han ble spurt: «Jeg arbeider med min utdannelse,» og han la vekt på å skaffe seg en grundig teknikk. Han søkte å bli fortrolig med orkestrets mangeartede instrumenter og en dirigents oppgave. Da kong Christian X i 1940 fylte 70 år utsendte statsradioen en festouvertyre komponert av Leif Kayser. Samme høst oppførtes på en ny torsdagskonsert og igjen med Tor Mann som dirigent hans 2. symfoni som fikk en blandet kritikk. «Jeg er tilfreds,» sa Leif Kayser. «En lærer ikke minst av sine motstandere.»

I 1941 kom hans klaverdebut, som ble rost for modenhet og talent. Han dro til Sverige og studerte hos Leo Blech, Tor Mann og Rosenberg. En symfoni ble spilt i Oslo. Han fikk det Ancherske reiselegat, men kunne den gang ikke reise. Han ville gjerne sørover, sa han.

DEN ENE PERLE OG DE ANDRE

Og så kom i 1942 meddelelsen om at Leif Kayser ville bli prest. «Hvor det er synd!» sa folk. «Hvilket tap for kunsten!» sa de. Tenk, hvilken karriere han mister! Men

Leif Kayser var lik kjøpmannen som søkte etter kostelige perler og fant en som var skjønnere enn alle de andre. Han solgte dem alle for å kjøpe den ene. Han sa i sitt intervju den gang at for ham var Perlen livets realitet. Musikkens deilige perler var ham ikke nok. Musikk betød mye for ham, men han kunne ikke stilles tilfreds av den alene. Han var klar over at det krever en Jakobskamp for et menneske å bevare den fundne perle. Kanskje en kamp gjennom hele livet såvisst som alle er mennesker og motsetningene i en menneskenatur vil vedbli å brytes og undertiden slå ut i åpenlyst opprør. Prisen på perler har alltid ligget høyt, men han aktet å betale den.

Hvordan går det så med Leif Kaysers musikk? Folk beklaget jo at han musikalsk sett var tapt for denne verden. Men i 1947, da han var hjemme på besøk, spilte han i radioen. Samme år oppførtes et juleoratorium av ham og i fjor på en konsert i Nikolaj kirke spiltes en av hans nye komposisjoner. Det er intet som vitner om at Leif Kayser behøver å legge sin musikk på hyllen fordi han fra slutten av denne måned er blitt prest. Den katolske kirke har alltid kunnet bruke kunsten i sin tjeneste. Men hva det skjer vil tiden vise. Den 31. juli slutter bare det første kapittel om Perlen.

Pater Leo van Eekeren

50 år.

Pater Leo van Eekeren, fransiskaner, fyller 50 år. Til St. Hallvard kloster i Sylling, til den ekte og elskelige følgesvenn av den hellige Frans av Assisi, den kloke og gode sjelesørger, den flittige skribent og vår ungdoms hjertevenn går en flod av varme tanker og lykkønskninger på jubileumsdagen. St. Olav hilser med særlig takknemlighet sin trofaste medarbeider til lykke med dagen og fremtiden!

Olsokdagen på Stiklestad.

Ca. 70 personer fra forskjellige deler av landet tok del i pilegrimsferden til Stiklestad på Olsokdagen 29. juli. På grunn av regnværet kunne ikke den vanlige prosesjon finne sted fra Værdalen og opp den vakre bjerkealleen til pilegrimskapellet. Bussene kjørte i stedet helt fram.

Høymessen ble celebrert av pastor Vranken fra Oslo, og festpreken holdt av Mgr. Deutsch, Apostolisk Prefekt for det Nordenfjeldske kirkedistrikt. Selv om været ikke var oppmuntrende, var stemningen preget av den mektige appell som stiger en hver nordmann i møte når han går taus omkring på Stiklestads marker. (Forts. neste side.)

Blant deltakerne var også en gruppe unge katolske belgiere med en prest i deres midte. De kom i egen bil helt fra hjemlandet og hadde Olsokdagen på Stiklestad som mål. Sammen dannet de et velinnøvet kor, som under høymessen i kapellet ble ledet av pater van den Hove, Trondheim. Ute i det fri ga de tilbeste et tilsynelatende uuttømmelig reportar på en rekke språk. Underlig og vakkert var det å høre tonene fra den storslagne Rolandsangen lyde ut over Stiklestads gamle slagmark.

Før oppbruddet var der andakt med preken av sokneprest Stelzmann. Da ferdens deltakere om aftenen kom tilbake til Trondheim, samlet de seg med menigheten i St. Olavs kirke, der pater van den Hove forrettet og talte.

UTLANDET:

BALTIKUM

En og en halv million mennesker deportert til Sibir.

I Baltikum føres det en fortvilet kamp for friheten, livet og eksistensen, heter det i en beretning som en flyktning, Antonas O., har fått offentliggjort i Berlin-avisen «Der Tag». Om lag en og en halv million mennesker er deportert fra Estland, Lettland og Litauen til Sibir, fortrinnsvis til øyene ved Sibirs østkyst og til Mongoliet.

Russifisering blir brutalt gjennomført, heter det videre, selv om Sovjet-forfatningen garanterer sovjet-folkenes kulturelle liv. Den som ikke kan russisk, får ikke noe arbeid. Russisk er hovedfaget i skolene. Kvinner hvis menn er i utlandet, blir oppfordret til å la seg skille. Det kan skje uten nevneverdige formaliteter, like så inngåelse av ekteskap med noen av de tusener av kirgiser, kalmykker og tartarer som er overflyttet til Baltikum.

Kampen mot kirkene er særlig rettet mot den katolske kirke i Litauen og mot de evangeliske kirkene i Estland og Lettland. I Litauen er over 1000 prester arrestert og deportert til Sibir. Alle biskoper på en nær er arrestert, og denne ene er blitt nektet å drive religiøs virksomhet. Erkebiskopen av Kaunas, Josef Skvirekas, er flyktet til Østerrike. Menighetene belastes med svære skatter, eiendommene konfiskeres.

De evangeliske kirkene i Estland og Lettland kan neppe sies å eksistere lenger. Av Estlands 170 evangeliske prester er det bare 35 igjen. De teologiske fakultetene er oppløst og religionsundervisningen er forbudt i skolene. I skogene kjemper partisaner en fortvilet kamp. De understøttes med alle midler av befolkningen.

CANADA

En styrtssjø av protester mot kirkeforfølgelsen i Tsjekkoslovakia.

Kommunistenes angrep på den katolske kirke i Tsjekkoslovakia har framkalt en hel styrtssjø av protester og pressekommentarer i Canada. Vi kan ikke her gjengi alle disse protester og kommentarer, selv ikke i meget forkortet utdrag, men må innskrenke oss til å sitere hva Montreal Gazette skriver. Avisen refererer bl. a. til meldingen om at de tsjekkiske protestanter nå sier «vi står for tur» og slår fast at denne uttalelse «passer for alle religioner i alle land hvor staten krever mer enn keiserens rett. Lidelsene i Tsjekkoslovakia er et universelt symbol.»

«Erkebiskop Beran,» skriver avisen videre, «har tatt farvel, gitt oss sin velsignelse og forberedt oss på at han ved tortur kan bli tvunget til å fornekte alt det som er hans kjærest i livet. Kommer han til å følge etter kardinal Mindszenty, kan det sies det samme om ham som Robert Louis Stevenson sa om pater Damien da han tok opp sin virksomhet blant de spedalske for aldri mer å vende tilbake til den siviliserte verden: «Med sine egne hender lukket denne mand døren til sitt eget gravkammer.»

DE FORENTE STATER

100 000 konversjoner i løpet av et år i De forente stater.

Den offisielle katolske årbok som nettopp er utkommet for tredje gang i New York, forteller at det i løpet av det år som er gått siden forrige utgave av årboken utkom, har funnet sted 100 000 konversjoner i De forente stater.

Det finnes nå i alt 26 718 343 katolikker i De forente stater, Alaska og på Hawaii. Økingen i løpet av et år er 642 646.

Fire bispedømmer teller mer enn 1 million katolikker. Det er bispedømmene Chicago, Boston, New York og Philadelphia.

Det finnes fire kardinaler, 20 erkebiskoper og 159 biskoper. 42 334 prester er nå i virksomhet — det høyeste tall i Kirkens historie i De forente stater. Av nonner finnes det 141 606.

Columbia Broadcasting System kommenterer

Pavens anti-kommunistiske dekret.

Straks etter at Pavens anti-kommunistiske dekret ble kjent, ble det kommentert av Richard C. Hottel ved Columbia Broadcasting System. Hans kommentar ble sendt ut til alle radiolyttere i De forente stater. Vi bringer her en sammenfatning av hans kommentar:

«Med det dekret som ekskommuniserer kommunistene, har den katolske Kirke fattet et praktisk vedtak av uhyre rekkevidde. Man kan betegne det som en taktisk avgjørelse, da det foreskriver en ny form for handling som stemmer overens med et meget gammelt prinsipp. Kirkens opposisjon til kommunismen er ikke av ny dato, og det dreier seg overhodet ikke om en privat feide.

Helt siden den dag for hundre år siden, da det kommunistiske manifest så dagens lys, har kristendommens og kommunismens doktriner stått fiendtlig overfor hverandre. Kommunistene åpnet selv fiendtlighetene, idet de angrep religionen som opium for folket og kirkesamfunnene som hindringer for sosiale framskritt.

De ville bare en kunstig propaganda som skulle dekke over en rekke prinsipielle motsetninger. For det første har kommunismen ingen plass for en Guds-forestilling. Den betrakter menneskene som dyr hvis tanker og oppførsel formes av de økonomiske forhold de lever under. Dermed utelukker den de fleste av religionens moralske krefter.

Kommunismen kan således ikke anerkjenne samvittigheten. I stedet for å overlate til den å skjelve mellom rett og urett, må den etablere et politisystem som våker over at alle handlinger tjener staten. Derved blir den vesentligste kjerne i den individuelle personlighet tilintetgjort og retten til å tenke og spørre og stille opp en moralkodeks avskaffet.

Naturligvis blir da også alle de institusjoner hvor individet står i sentrum, undergravet. Familien blir forvandlet til en politisk celle, oppdragelsen til en teknisk øvelse på samme måte som man oppdrar en hund. Politikken reduseres til en undertrykkelse av massen. Men alle de grunner man kan anføre som årsak til at kommunismen og kristendommen er dødsfiender, overgås av det faktum at kommunismen er hatets filosofi. Dens mål er ødeleggelsen av vårt samfunn. Dens metode går ut på å spille mennesker ut mot mennesker, nasjoner mot nasjoner, klasser mot klasser. Dens virkemidler er løgn, mørklegning, terror og krig.

Den katolske kirke har bestått i over 1900 år og har i løpet av denne tid overlevd utallige tyranner. Hadde begivenhetene utviklet seg noenlunde normalt, hadde man kunnet vente at Vatikanet hadde stilt seg avventende. Men begivenhetene utvikler seg ikke normalt for nærværende. Aldri noensinne har der i verden eksistert en større sammenheng mellom friheten og ødeleggelsen. Den mekaniserte sovjet-imperialismen kan komme til å anrette enorme ødeleggelser, selv om den i det lange løp ikke vil være i stand til å seire over menneskets ånd. Selv en seierrik kamp mot kommunismen kan komme til å nå et punkt som ville sette frihetens sak hundreder av år tilbake. Denne kamp vil bli utkjempet helt åpent bak jernteppet av de millioner som nå er stilt overfor et praktisk valg.

Amerikanske pressekommentarer til det anti-kommunistiske dekret.

«Evening Star», Washington, skriver: «Dette skritt som er likeså drastisk som det er uten sidestykke, ble tatt av den kirke som er vant til å treffe vel overveidde forholdsregler. Den internasjonale kommunisme aggressive politikk utelukket et annet valg.»

«Washington Post» erklærer: «Det er kommunistene selv som ved sin behandling av personligheter som kardinal Mindszenty, erkebiskop

Stepinac og erkebiskop Beran og ved sine energiske forsøk på å skape et skisma mellom kirkene bak jernteppet og Rom, har bevirket at motsetningene har antatt karakteren av en kamp på liv og død.»

«Baltimore Sun» gir uttrykk for den oppfatning at det ikke er utelukket at vi står umiddelbart foran en tid av frafall som bare kan sammenlignes med reformasjons-tiden.

ENGLAND

Kardinal Griffin om forholdene i Tsjekkoslovakia.

Erkebiskopen av Westminster, kardinal Griffin, erklærte søndag den 17. juli at «Sovjetunionens systematiske undertrykkelse av friheten er den største utfordring til menneskehetens samvittighet siden nazismen herjet i Europa.»

«Det som for nærværende skjer i Tsjekkoslovakia har funnet sted overalt hvor Sovjet har underlagt seg frie folk. Alle som setter Gud og sin egen samvittighet over partidiktaturet blir brakt til taushet eller undertrykket; de første ofre for dette tyranni er over alt de katolske prester.»

Kardinal Griffin la til at de tre fengslede og truede biskoper i Øst-Europa, kardinal Mindszenty i Ungarn, mgr. Beran i Tsjekkoslovakia og mgr. Stepinac i Jugoslavia er falt som ofre for kommunismen, den frykteligste fiende av den kristne sivilisasjon i vår tid, fordi de legemliggjorde Kristi Kirke.

Dessverre vil ikke de ledende statsmenn innse at det består et forhold mellom politikk og religiøse rettigheter. Kardinal Griffin sendte for ikke lenge siden et telegram til handelsministeren med oppfordring til å avbryte forhandlingene om varebytte med Tsjekkoslovakia, til tsjekkerne igjen var sikret religionsfrihet. Kardinalen fikk det svar at det ikke stemte med utenriksdepartementets politikk å blande religiøse anliggender sammen med handelsavtaler.

«Det er de samme falske prinsipper,» uttalte kardinalen, «som fikk våre statsmenn til å sende gammelt jern til Tyskland hele sommeren 1939.»

Biskop Ellis av Nottingham om den gudløse imperialismen.

Biskop Ellis av Nottingham holdt nylig en tale på en provinsammenkomst av kolumbusriddere i Lincoln. Han kom bl. a. inn på de forestående valg og understreket at de katolske velgere har plikt til å kreve av sine partiførere at de som det første prinsipp for sin partipolitikk respekterer foreldrenes rett til å la sine barn bli oppdradd i kristen tro.

«Tiden er nå kommet, da vi er nødt til å kjempe for dette. Man vet at vi katolikker står i første rekke i kampen mot kommunismen, at vi er beredt til heller å velge døden og martyriet enn å bøye os for den nye gudløse stat. Vi kan hindre at fagforeningene raker kastanjene av ilden for den gudløse, sovjet-russiske imperialismen.»

FRANKRIKE

Over 25 000 utsendinger til katolsk verdensfreds-kongress.

Over 25 000 utsendinger fra 32 land møtte til den katolske verdensfredskongress som ble holdt i Lourdes fra den 21. —25. juli. Blant de delegerte var erkebiskopen av Milano, kardinal Schuster, assistert av mer enn 40 andre kardinaler, erkebiskoper og biskoper fra hele verden.

I fjor møtte 12 000 utsendinger fra 26 nasjoner til den første kongress i byen med den verdensberømte helligdom. Kongressen samles på initiativ av Pax Christi-bevegelsen etter en appell fra Pave Pius XII. Pax-Christi-bevegelsen teller nå over en million medlemmer.

Under de 5 dager kongressen varte, ble det holdt forskjellige sammenkomster for journalister, leger, lærere og andre yrkesgrupper.

François Mauriac om Kirkens kamp for friheten.

Den verdenskjente franske forfatter François Mauriac, som også er medlem av Det franske akademi, kom i en artikkel i «Figaro» den 11. juli inn på Kirken som vokteren av friheten. I Tsjekkoslovakia som i Romania og Polen, skriver Mauriac, er Kirken den eneste festning hvor det ennå er plass for friheten. Slik kommer det til å være i alle tider. I samme utstrekning som kommunismen rykker fram, kommer Kirken til å gå styrket ut av nederlagene. Den blir sterkere som følge av det av alle anerkjente faktum at den alene på jorden er vokteren av folkenes frihet.

Frankrikes kommunister vil forhandle med Paven.

Ifølge en melding i svensk presse den 3. august har Frankrikes kommunistiske parti besluttet å sende en katolsk prest som sin representant til Vatikanet for å forhandle om en eventuell lettelse i Pavens dekret mot kommunismen.

Man venter at den katolske kirke i Frankrike i nær framtid vil fatte vedtak vedrørende dekretets praktiske tillempling. De franske kommunistene ser med bange anelser den mulighet i øynene at mange av deres tilhengere vil bli stilt innfor valget mellom sin kristne tro og partiets doktriner. Partiets ledelse ønsker ikke at spørsmålet settes på spissen, og vedtaket om å ta opp direkte forhandlinger med Vatikanet ble fattet etter et styremøte som varte i 14 timer. På forslag av partiets leder, Thorez, ble det besluttet å utarbeide en skrivelse, hvor partiet gir uttrykk for en velvillig nøytralitet overfor kirken. Det ble også besluttet å fornye tilbudet om samarbeid med de katolske fagforeningene og å henstille til partiets medlemmer å avholde seg fra anti-religiøs propaganda.

Den «røde prest» som nå skal sendes til Vatikanet, heter Berthier. Han har i lengere tid vært medlem av det kommunistiske parti.

Det heter i den samme melding at en hemmelig representant for regjeringen i Ungarn er kommet til Vatikanet med samme oppdrag. Hans navn er Teleki. Begge skal forsøke å få i stand forhandlinger med kardinal Selvagiani i Rom.

HOLLAND

De faglige sammenslutningene må bygges på en livsanskuelse, hevder erkebiskopen av Utrecht, kardinal de Jong.

Erkebiskopen av Utrecht, kardinal de Jong, krever i en skrivelse til den katolske arbeidsgiverforening at den må bygges opp på et livssyn. Kardinalen skriver: «Erfaringen har lært oss at det nås gode resultater med hensyn til innholdet i de felles drøftelser og i den sosiale og økonomiske lovgivning ved faglige sammenslutninger som er basert på et livssyn...»

Kardinalen peker videre i sin skrivelse på at en blott og bar religiøs-sosial sammenslutning av katolske arbeidsgivere ikke er nok. Om det skapende arbeid som den katolske arbeidsgiverforening går inn for, skal føre til praktiske resultater, kan det ikke skje uten at det skapes en organisasjon som bygger på et klart erkjent livssyn: «Redningen ut av den nød som verden i dag befinner seg i krever også av arbeidsgiverne at de lar det økonomiske og sosiale liv hvor de beklær så ansvarsfulle stillinger, bli delaktig i Kirkens velsignelsesrike innflytelse og i de naturlige normer som den verner.» Hele nasjonen kommer til å nyte godt av dette, da det på denne måte bygges en demning mot tidens destruktive krefter, skriver kardinalen til slutt.

IRLAND

Liberalismen og kollektivismen de to store farer.

Erkebiskopen av Armagh og Kirkens primas i Irland, dr. D'Alton, holdt nylig foredrag for 5000 katolikker om faren ved den liberale verdensstat som uvegerlig vil føre til avkristning av folkene.

Erkebiskopen gjorde innledningsvis oppmerksom på at mange mennesker i vår tid vender seg til Kirken etter at verdens kaos har skuffet dem og etter at drømmen om framskritt uten ende er gått tapt. Kirken høster i dag de bitre frukter som er resultatet av lange og iherdige forsøk på å detronisere Kristus og å ignorere Hans bud i det offentlige og private liv.

På spørsmålet om årsaken til samfunnets avkristning ga erkebiskopen det svar at ansvaret hviler i hele sin tyngde på den liberale stat som i et århundre målbevisst har arbeidet på å påtvinge borgerne en egen livsfilosofi. Mens den erklærte at den ville frigjøre menneskene fra troen på en foreldet religions dogmer, var den ivrig opptatt med å skape sine egne dogmer og mente å være opplysnings og framskrittets budbringer. Den følte seg ikke bundet av moralske lover og kjente ikke til noen annen autoritet enn seg selv.

I kraft av sin makt forsøkte den ved en fargeløs alminnelig oppdragelse å forme ungdommens sinn.

Erkebiskopen understreket særlig denne fare og appellerte til de katolske foreldre at de av all makt måtte be-

Brooklyn Tablet's illustrasjon til hva der skjer bak jern-teppet. Bak erkebiskop Stepinac og kardinal Mindszentys skikkelser trer erkebiskop Berans skygge fram i bildet.

kjempe en videre utbredelse av sekularismen som ved å gripe inn i oppdragelsen og smuldre opp ekteskapet i vesentlig grad bidrar til samfunnets avkristning.

ITALIA

Løssalget gikk ned med 90 %.

I en korrespondanse fra Rom, offentliggjort i Göteborgs Morgonpost den 30. juli, heter det at løssalget av den kommunistiske avis «Unitas», som utkommer i Italias hovedstad, gikk tilbake med 90 % dagen etter Pavens bannlysning av kommunismen!

Pavens hjelpekomité i Italia åpner 4000 sommerleire.

90 000 hjelpere, hvoriblant 5000 prester og 5000 leger, er nå i virksomhet i de mer enn 4000 sommerleire for italienske barn som er åpnet denne sommer, takket være Pavens hjelpekomité, heter det i en melding fra Rom. Millioner av barn kommer til å nyte godt av oppholdet i disse leire. Det finnes særlige leire for barn med svakt hjerte, for barn som lider av barnelammelse, for dem som er rammet av trachoma og for barn som lider av mindre psykopatiske forstyrrelser. For første gang vil det i år bli foretatt en grundig undersøkelse av hvert enkelt barn og resultatene av undersøkelsene vil bli kartotekført.

JAPAN

Kommunismen og de repatrierte japanske krigsfanger fra Sovjet.

Da 272 japanere kom hjem fra sovjet-russisk krigsfangenskap hvor de i flere år var undervist i kommunismens læresetninger, sang de «Internasjonalen», viftet med røde flagg

og slo om seg med kommunistiske fraser, heter det i en melding fra Tokio. Deres hustruer, mødre og barn som var møtt fram for å hilse dem velkommen var dypt rystet. En av soldatene fortalte imidlertid til en journalist fra «Osaka Mainichi» at flertallet av de frigitte ikke var virkelige kommunister. «Det er sant,» uttalte han, «at mange av oss ble undervist i kommunisme, men ikke alle av oss er kommunister eller sympatiserer med kommunismen. For de fleste av oss var det å godta kommunismen den eneste måten vi kunne bli repatriert på og få vende tilbake til våre kjære igjen.»

Det er en alminnelig utbredt oppfatning i Japan, heter det videre, at russerne som ennå holder 400 000 japanere i krigsfangenskap, bare lar de få vende hjem som de tror det er lykkes å få omvendt til kommunismen.

POLEN

Den katolske kirke i Polen står nå for tur.

På et hemmelig møte som nylig ble holdt i Karpcz, en liten by i Schlesia, besluttet lederne av Kominform å utvide og forsterke kampen mot den katolske kirke i Øst- og Sør-Europa og tvinge det katolske presteskap til underkastelse, heter det i en melding fra velunderrettet hold i Rom. Den samme kilde melder også at lederne av Kominform besluttet å gjøre Polen til den neste skueplass for kampen mot Kirken.

Polen er nå det eneste sovjet-kontrollerte land hvor regjeringen ikke har opprettet en egen «Katolsk aksjon»-bevegelse for å gripe inn i Kirkens administrasjon og funksjoner. Den polske regjering har foreløpig bare satt grenser for katolsk oppdragelse, religiøse publikasjoner og arrestert noen hundre prester for angivelig «Anti-Stat-virksomhet». Foruten å angripe Vatikanet har den kommunistiske presse i Polen nå også rettet sine slag mot 5 katolske biskoper. Også den 83-årige kardinal Adam Sapieha, som er ansett for å være den mest populære skikkelse i Polen, er nå blitt utsatt for angrep, idet han er blitt beskyldt for å ha hatt kjennskap til at en anti-kommunistisk journalist og politisk leder, Adam Doboszynski, er vendt tilbake til Polen fra London uten å melde dette til de kommunistiske myndigheter.

Fransiskanerpateren som ga sitt liv for andre ønskes erklært salig.

I konsentrasjonsleiren Oswiecim, som var en av de redselsfulleste tyske konsentrasjonsleire, satt en fange under krigen og ventet på å bli henrettet. Han var katolikk og far til mange barn.

En polsk fransiskanerpater, Maximilian Kolbe, gikk til de nazistiske myndigheter og ba om å bli henrettet i mannsens sted. Hans tilbud ble mottatt. Pater Kolbe ble henrettet.

De første skritt er nå tatt for å få pater Kolbe erklært salig. Initiativ er utgått fra tre land: Italia, Polen og Japan.

TSJEKKOSLOVAKIA

Prestene står samlet bak biskopene.

Søndag den 17. juli ble følgende loyalitetserklæring lest høyt i kirkene i Tsjekkoslovakia:

«Det er nylig blitt kunngjort at en stor del av presteskapet har vedtatt å slutte opp om den s.k. «katolske aksjon». Da denne kunngjøring ikke er i overensstemmelse med sannheten og da mange underskrifter skyldes list, tvang og bedrag, regnet vi med at den dertil beskikkede myndighet hvis oppgave det er å beskytte borgernes ære, ville ha dementert dette falske rykte. Da dette ikke er skjedd, mener vi det er riktig å avgi denne erklæring offentlig:

«Vi katolske prester erklærer at vi står trofast og hengivne sammen med vår høyt elskede erkebiskop, dr. Beran, og med alle tsjekkoslaviske biskoper, rede til å lide med dem om det skulle bli nødvendig, og at vi fordømmer den s.k. «katolske aksjon» som ikke-katolsk og skismatisk. Vi går inn for en rettferdig avtale mellom Stat og Kirke slik som våre biskoper gjør det, men vi viser tilbake den villfarende måten som den s.k. «katolske aksjon» vil ordne forholdet mellom Kirke og Stat på. Om de troende hadde noen mulighet til å gi uttrykk for sin oppfatning, ville det sikkert vise seg at de står samlet bak oss.

«Vi framkommer med denne erklæring, beskyttet av den bestemmelse i grunnloven som garanterer religionsfrihet og talefrihet. Vi framkommer med den helt av egen fri vilje og uten å være utsatt for påtrykk. Våre navn vil der-

for ikke i framtiden vedblivende kunne misbrukes i falske meldinger som sier at tusenvis av prester og troende går god for den s.k. «katolske aksjon» og at våre gode biskoper forfølger oss og truer oss med Kirkens straff. Vi avgir denne erklæring medvitende om vårt ansvar for hele nasjonen og på samvittighetens bud som befaler oss å sette Guds interesser over Statens.»

Erkebiskop Beran har fangeklærne liggende parat.

Anthony Jandacek, en tidligere tsjekkosllovakisk redaktør som måtte flykte og som nå er i Chicago, forteller følgende historie:

«For noen måneder siden oppsøkte den tsjekkoslaviske justisminister, dr. Cepicka, erkebiskop Beran for å advare ham mot følgene av en fortsatt opposisjon mot det røde styre. Erkebiskopen rettet på sin kalott, gikk bort til et skap og hentet fram noen fillete klær. «Min Dachau-uniform,» sa erkebiskopen, da han la den fram foran justisministeren. «Skal vi gå med en gang?» Ministeren forlot straks rommet.

Erkebiskop Beran satt i flere år som fange i den nazistiske konsentrasjonsleiren ved Dachau.

Kommunistene feirer minnet om Cyril og Methodius.

Kommunistene i Tsjekkoslovakia og deres ekskommuniserte allierte sammen med den skismatiske «Katolske aksjon» overtok fra Kirken den første uke i juli feiringen av minnet om helgenene Cyril og Methodius som kristnet landet i det 9. århundre.

De møtte opp med sine talere, hvoriblant flere regjeringsmedlemmer og et par ekskommuniserte prester, på berømte hellige steder og forvandet den religiøse feiringen til politiske demonstrasjoner, rettet mot Vatikanet og de tsjekkiske biskoper. På noen steder hørte man rop som «Arrester Beran» etter talene. Det var sendt ut innbydelsler til presteskaper av de agenter som overvåker erkebiskopen i hans palass. De hadde brukt erkebiskopens skrivepapir og segl. Flertallet av «pilegrimene» var kommunistiske industriarbeidere som ankom i lastebiler.

18 % av befolkningen medlemmer av det kommunistiske parti.

Generalsekretæren for det kommunistiske parti i Tsjekkoslovakia meddelte på en partikongress i Praha nylig at partiet teller 2 311 066 medlemmer. Det er om lag 18 % av befolkningen.

TYSKLAND

Berlins feiring av Pavens 50-års prestejubileum.

Søndag den 17. juli feiret Berlin Pavens 50-års prestejubileum. 30 000 berlinere var samlet i det store friluftsteater i nærheten av Olympiastadion for å høre Paven tale. Talen ble kringkastet fra Rom og forsterket gjennom høytalere. På scenen var det reist et alter og et stort kors. Messen ble lest av kardinal von Preysing. Blant talerne var også professor Emil Dovifat som bl. a. sa: «Det finnes ennå konsentrasjonsleire i Sovjet-sonen. Det er de samme konsentrasjonsleirene som nazistene brukte og som hele verden har protestert mot. Hold aldri opp med å protestere!»

I sin tale som varte i ti minutter, kom Paven ikke inn på bannlysingen av kommunismen og kommunistene. Han dvelte ved minnene av sin egen virketid som pavelig nuntius i Berlin og uttalte bl. a. på tysk:

«Selv om det kan se ut som om samfunn og stat er rotfestet i universets fundament, er de likevel ved en indre nødvendighet dømt til å gå til grunne, om de ikke er bygget på Gudstro og båret oppe av menn og kvinner som elsker Gud...

Berlin har vært rammet av en skjebne av apokalyptisk gru, av krigens redsler og ødeleggelser. Lar dere blikket gli hen over byens grenseløse ruinmarker, ser dere ikke lenger den metropol som en gang strebet mot himmelen. Er ikke dette syn en fryktinngydende advarsel mot det å strebe etter materielle verdier i dette liv og å søke livets mål og mening der? Det finnes bare et endelig mål — Guó, og en uopphørlig tilbedelse av Ham. Framtiden er ennå tilsøret og skjult for dere. Legg den i Guds hånd og stol på Ham. Da kan framtiden bringe hva det så skal være. Under enhver omstendighet vil det guddommelige løfte bli oppfylt, det løfte som lyder slik: «Alle ting tjener til gode for dem som elsker Gud.» (Rom. 8, 28.)

Vi har mottatt meldinger fra Berlin om eksempler på en kjærlighet som har beveget oss dypt — om eksempler på uselviske prester som under de siste års utsigelige nød holdt ut på sin post, både tyske prester og andre som kom til dere, drevet ut av sine hjemland. Disse prester har vært støtte og stav for de troende, de har ikke latt seg avskrekke av noen fare i sitt arbeid for å bringe religionens trøst til deres splittede hjorder. Mange av dem brøt sammen, helt utmattet, den ene etter den andre. Vi gleder oss, kjære troende, over denne mulighet til å gi uttrykk for vår faderlige takk for den tro og kjærlighet til Gud og Hans bud og til Kristus og Hans kirke dere har åpenbaret og for den utholdenhet og det tålmodt dere har vist i arbeidet med å overvinne overmenneskelige vanskeligheter.»

Etter at Paven hadde gitt berlinerne skriftordet «Gud er kjærlighet» sluttet han med å si: «Dette er den kjærlighet som tåler alt, som tror alt, som håper alt, som venter tålmodig på alt, som er i stand til å yte de største ofre, den kjærlighet som igjen kan gi og tilgi. Denne kjærlighet er det som bygger opp familiene og som garanterer trohet i ekteskapet. Denne kjærlighet er det som holder sinnet årvåkent og følsomt for nødvendigheten av sosial rettferd som alltid har vært påkrevd, men som i dag må gjennomføres uten nølen.»

Flyktning forteller om konsentrasjonsleirene i Tyskland.

En tysk politisk flyktning som har tilbrakt 4 år i NKWD-leirene i den tyske øst-soner, er kommet til Sverige og har gitt de svenske myndigheter en utførlig redegjørelse for forholdene.

Han forteller at av de tidligere 16 konsentrasjonsleire er 14 nå nedlagt. De to gjenværende er konsentrasjonsleirene i Sachsenhausen utenfor Berlin og Buchenwald. Dette betyr likevel ikke at tallet på fanger er gått tilbake. Fangene er overført til disse to store leire, dels fordi forholdene i de andre leire var så umenneskelig at selv en kontrollkomisjon som kom fra Moskva reagerte, dels fordi det er lettere å hindre fangene i å flykte, når man bare har to leire å administrere. Konsentrasjonsleiren i Sachsenhausen er nå innrettet slik at den gir plass for 94 000 fanger. I midten av juni var det 15 000 fanger i denne leir. To tredjedeler av vaktmannskapene utgjøres av russiske straffanger som lever sammen med fangene. Alle overvåkes av en bataljon NKWD-tropper og av en sovjet-russisk panserbataljon.

Flertallet av fanger er tyskere, medlemmer av det sosialdemokratiske parti og andre tyske partier. De fleste sitter der uten å være dømt. Og de som er dømt og soner dommen, har ingen garanti for at de noensinne vil bli løslatt, da Sachsenhausen stadig må ha et bestemt minimum av fanger for å kunne forsyne Sovjet-Russland med tvangsarbeidere. Alderen spiller ingen rolle. Således finnes der også en 11-års gutt som er dømt til 10 års tvangsarbeid og som nå skal sendes til Russland!

Noe nøyaktig tall på de fanger som siden sommeren 1945 har vært i russiske konsentrasjonsleire i Tyskland, er det vanskelig å oppgi, heter det videre. En regner med 230 000 ikke er for høyt regnet. Av disse er om lag 100 000 avgått ved døden, 35 000 løslatt og 40 000 deportert til Sovjet-Russland.

Bispedømmet Berlin 20 år.

Bispedømmet Berlin er det yngste i Tyskland. Det ble opprettet under Pave Pius XI den 13. august 1929 i forbindelse med inngåelsen av konkordatet mellom Preussen og Den hellige stol.

I midten av forrige århundre fantes det 50 000 katolikker innenfor det område dette bispedømmet omfatter. Ved århundredskiftet var tallet steget til 200 000 og i 1933 var det oppe i over en halv million. På grunn av flyktningestrømmen østfra er tallet nå oppe i nærmere 1 million. Kardinal Konrad Graf von Preysing er for nærværende bispedømmets overhyrde.

UNGARN

Aktoratet i prosessen mot kardinal Mindszenty fikk anklageskriftet direkte fra det kommunistiske partis sentralkomité!

Statsadvokat Alapi som førte aktoratet mot kardinal Mindszenty den 9. februar 1949 har vært uforsiktig nok til å framkomme med indiskresjoner i forbindelse med prosessen, heter det i en melding fra Innsbruck. I en privat samtale har Alapi innrømmet at han fikk anklagen mot kardinalen tilsendt direkte fra det kommunistiske partis

sentralkomité og at han bare hadde å lese den opp. Videre meddelte han at man allerede før prosessen var åpnet mot kardinalen, hadde fått ordre fra Moskva om å dømme kardinalen til døden. Domsavgivelsen ble den gang utsatt, fordi Moskva etter at de ungarske kommunister hadde frilagt seg ethvert ansvar for følgene av en dødsdom, hadde gitt nye direktiver.

Det heter videre i meldingen at kardinalens helbred er sterkt undergravet. Han skal ikke bare lide av amnesi men også av hallusinasjoner som følge av den tortur han har vært utsatt for. På vel underrettet hold i Budapest er man av den oppfatning at den ungarske regjering ikke kommer til å løslate kardinalen da den ikke ønsker at verden skal få kjennskap til den umenneskelige behandling kardinalen har vært utsatt for.

Ungarns katolikker loyale mot Den hellige stol.

Erkebiskopen av Eger erklærte nylig i Toeroekzentmiklos, da han innviet en ny kirke, følgende:

«Vi Ungarns katolikker var, er og vil alltid være usvikkelig loyale mot St. Peters etterfølgere, og intet vil noensinne kunne forlede oss til å bryte denne loyalitet.»

Femten tusen hilste denne uttalelse med begeistring. Et annet tegn på ungarernes loyalitet mot Den hellige stol er det voksende tall på dem som ønsker å reise til Rom neste år. Det har denne gang meldt seg dobbelt så mange som siste gang Det hellige år ble feiret. En regner med at det vil melde seg fire ganger så mange. Men om de vil få lov til å reise til Rom er en annen sak.

Utviklingen i Tsjekkoslovakia har gjort et sterkt inntrykk i Ungarn.

Den siste tids begivenheter i Tsjekkoslovakia har gjort et sterkt inntrykk i Ungarn, heter det i meldinger som er smuglet ut fra Budapest. Tidligere ble nemlig erkebiskop Joseph Beran i Praha av de ungarske kommunister framhevet som det store eksempel, «helt forskjellig fra kardinal Mindszenty».

Kommunistenes forsøk på å spille erkebiskopen av Praha ut mot kardinal Mindszenty tok til for et år siden, nærmere bestemt den 16. juni 1948, da et medlem av det ungarske parlament, Jenoe Katona, som presenterte seg som «progressiv katolikk» kom inn på dette i en tale. «Mens Ungarns primas står i spissen for de kontrarevolusjonære krefter», uttalte han, «arbeider erkebiskop Beran sammen med det nye styre og sang til og med et Te Deum, da Klement Gottwald ble innsatt som president i Tsjekkoslovakia. «Det tsjekkoslovakiske eksempel viser», slo Katona fast, «at den katolske kirke og «folke»-demokratiet kan komme til en forståelse. Kan Kirken arbeide sammen med det folkedemokratiske styre i Tsjekkoslovakia, burde den også kunne gjøre det i Ungarn.»

Hele tiden siden har den kommunist-kontrollerte presse i Ungarn og de s.k. «progressive katolikker» kjørt opp med denne argumentasjon.

Denne propaganda som en tid gjorde et visst inntrykk på noen ungarere, er nå kommet i vrangstrupen på de ungarske kommunister. Kommunistenes angrep på erkebiskopen av Praha har gjort det klart for ungarerne at forskjellen mellom Ungarn og Tsjekkoslovakia har vært mer tidsbestemt enn prinsipielt bestemt, og at selv den omstendighet at erkebiskop Beran tilbrakte flere år i nazistiske konsentrasjonsleire ikke har formådd å beskytte ham.

VATIKANET

«Osservatore Romano» om dekretet mot kommunismen.

Vatikanets offisielle talerør, Osservatore Romano, har offentliggjort en kommentar til Det hellige Officiums dekret. Det heter der bl. a.:

«Etter at kommunismen har tatt kampen opp mot alle konfesjoner og i særdeleshet mot kristendommen, har kommunistene ikke opphørt med å gjenta sine løgnaktige beskyldninger for å få godtroende katolikker til å slutte seg til deres rekker for deretter å bruke sin makt og autoritet ikke bare til å erobre fagforeningene men også til å føre sin anti-religiøse og skismatiske kamp. Begivenhetene bak jernteppet hvor man skryter av å ha vunnet mange katolikker for den kommunistiske bevegelse, beviser dette.»

Avisen framhever sterkt dekretets vesentlig religiøse karakter. Etter at den har understreket at Det hellige Officiums kongregasjon med sitt dekret ikke bare har tenkt på Italia, men på hele verden, skriver den videre:

«Det er kanskje overflødig å framheve at dekretet ikke handler om det kommunistiske parti eller om den kommunistiske politikk og økonomi, men om selve kommunismen som idé, lære, dialektikk, filosofi og moral.»

Osservatore Romano tilbakeviser så beskyldningene om at dekretet er en politisk akt, et instrument i reaksjonens tjeneste i dens kamp mot sosial rettferd, og nevner alle de advarsler, særlige sanksjoner og hyrdebrev som er utgitt på Pavens initiativ. Dette viser, heter det, at Kirken alltid har framhevet at kommunismen er gudløs; Kirken har aldri bestridt at den kommunistiske tro er en fornektelse, like så litt at kommunistene har framsatt de vilste beskyldninger mot religionen og katolismen.

«Stilt ansikt til ansikt med disse kjensgjerninger forstår man hvilken betydning man kan tillegge de forsikringer som fremsettes om at kommunismen er tilgjengelig for alle, selv for de troende, og man forstår å vurdere alle de løgner man mener å kunne avspise de naive og troskyldige med, løgner som dekretet henviser til og som kommunistene mener de kan berolige samvittighetene med, når de erklærer at de ikke er fiendtlig innstilt overfor Kirken, mens de i sin lære og i sine handlinger ikke gjør annet enn å bekjempe religionen og Kirken.

Allerede de første reaksjoner viser med hvilken tilfredshet og takknemlighet katolikker over hele verden har tatt imot dekretet. Det betegnes ikke bare som en klok handling i forsvaret av religionen og den kristne sivilisasjon, men som en klar stillingtagen; alle må nå ta på seg det hele og fulle ansvar for seg selv og andre innenfor Gud og medmenneskene.»

Avisen minner til slutt om liknende sanksjoner tidligere og nevner i denne forbindelse Vatikanets fordømmelse av «Action Française». De er ikke, understrekes det, religiøse terrorhandling, men må bedømmes som nødvendige forholdsregler i kampen for å verne religionen.

Paven i bønn ved Peters grav.

I lysskjæret fra sveitsergardens fakler knelte Paven alene i bønn ved Peters grav en time kvelden før festen for apostlene Peter og Paulus. De pavelige embetsmenn som fulgte ham, trakk seg tilbake da Paven knelte. De kom så fram igjen da Paven hadde forrettet sin andakt.

Paven bega seg deretter langsomt gjennom mørket under Peterskirken til sitt arbeidsværelse for å forberede seg til neste dags høytid.

Paven har hittil mottatt 5 millioner mennesker i audiens.

Ifølge en melding i den italienske avis «Giornale della Sera» har Den hellige Far i de 10 første år av sitt pontifikat mottatt ikke mindre enn 5 millioner mennesker i audiens. Bladet understreker i denne forbindelse at Pave Pius XII med hensyn til den personlige kontakt med katolikker såvel som med annerledes troende ligger langt foran sine forgjengere.

EQUADOR

Kommunistene forsøkte å sette fyr på alteret.

Under den eukaristiske kongress i Equadors hovedstad, Quito, ble det gjort forsøk på å sette fyr på det provisorisk oppførte monumentale alter. Det er nå lyktes politiet å gripe gjerningsmennene som uten unntagelse viste seg å være organiserte kommunister.

Under kongressen mottok 60 000 menn den hellige kommunion.

Sett din ære i å skaffe St. Olav
nye abonnenter.

| 1947: 14
| 1948: 100 nye abonnenter
| 1949: ?